

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי פ"א מהל'
נדרים הל' ככ ט"ז ע"ב
י"ד ס' רלד סע"י ז':

תוספות ר"ד

מתני' האב אינו חייב
במונות בתו זה מדרש
דרש רב"ע פ"י ביום
שמינה נשיא בכרם
שביבה פ"י בתוך הישיבה
וע"ש שהיו יושבים שורות
שורות נקראין כרם: הבנים
יירשו והבנות זיונו מה
הבנים אינן יורשים אלא
לאחר מיתת אביהן אף
הבנות אינן יורשות אלא
לאחר מיתת אביהן. פי'
א"ע"ג דבתנאי כתובה כתוב
סחם בנין נקבין יהיוון
ליכי מינאי יהוון יתבין
בבית ומינאי מנכסי
עז דיתנבין לגבירין פי'
ומשמע אפילו בחייו.
א"פ"ה לא הוי האי תנאה
אלא לאחר מיתת יולין
לה ר"א מתנאי הבנים
דמה תנאי הבנים אינו
יורש לאחר מיתת דהא
לא הוי אלא לאחר מיתת
אבל בחייו לא מחייב ואין
אשתו יכולה לכופו לזון

א) ימות פ"ו. ב) פנהרין
ס"ו: א) ב"ב קלא':
ד) [תוספתא פ"ד ע"ג]:
ה) [ע"ג קלא': ס'
ז' דעסקי בתורה למע
כתוספתא וי"ב הרש"ד
ב"ב: ז' דע"ג דעסקי
באורייתא ולא למזלו פירוש
הוא וז"ל מן הכריתא].
ו) [לעיל מח: א] ו) [דברים
כ"ג, ט] [במדבר ל', ט] [דף
מח: א] ו) [בבב"ב מח:
ט] [ב"ב קלא': א].

תורה אור השלם
1. ונדר אלקמה וגרושה
כפ אשר אסרה על
נפשה יקום עליה:
במדבר ל'
ב

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
אב ר"י. ומי יפר לה
(יבמות פ"ג). בית אביה
של זו. הואיל ולא יתא
לגמרי ויכול האב להפר,
או בית בעלה של זו.
וכי היא כשאל אלמה
ואין האב מפר, לכן יא
מקרא הוא לומר לן כיון
שקלה פי' (שם). הבא
על נערה המאורסה
אינו חייב. סקילה, עד
שהיא נערה. אבל קטנה
שקדשה אביה האב עליה
בקטנותה אינו חייב. ופוגמת דמנאי היא אינה
למ"ד בתקן ואינה אית
פטור לגמרי (פנהרין
טו). בתולה, ולא צויה,
מאורסה, ולא טאה,
ואפילו נכנסה לחופה
ואף נבעלה דקרינא ביה
כמלה, מיהו לא קרינא ביה
מאורסה (שם). למעוטי
מפר האב לשלוהי
הבעל. וימתה דרך
(שם). אף הבנות אינן
ניזונות אלא לאחר
מיתת אביהן. ונחין
אין סופין אמו לזון
אח בניו, אלא כפינן
ליה אסמא ב"י (רשב"ם)
ב"ב קלא': ועי' לקט
טו: א) מצוה לזון את
הבנות. משום ומשקלן לא
תמעלם, ומיהו חובה הוא
ליתא, כדתנן אינו חייב
במונות בתו ואין מחייבין
אותו לזון בניו ונעוטי
כדאמרין (לקטן) דאמרין
ליה יאריז ליה ואני
מתא שדלא (רשב"ם ב"ב
קמ"א). דעסקי בתורה.
ולא למזלו, פירוש הוא
ואינו מן בכריתא (שם).

הכי גרסינן ואימא היכא דהדרא לני נשא סהדר למילתא קמייתא.
מי הויה כמי שלח נמסרה. צעיר בעלמא היא ואינה קושיא כל כך אלא
דקמיני מתני' הרי היא ברשות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך
לזית אביה כבר יאלה מרשות האב וכיון דלא נפקא לני' מסירת שלוחין
אלא מקרא צייתא דצית אביהו) אימא

היכא דהדרא לני אביה קרינן ציה
ואם זינתה תהא נפקילה: **וכר פסקה**
תנא דבי רבי ישמעאל. דלא הדרא
למילתא קמייתא למיהוי כמי שלח
נמסרה: **מה תלמוד לומר**. למה
הוורן לכתוב יקום עליה וכי מי יפר
לה והלא לא נאמרו מפריים אלא
אביה צתמו צוה שלא יקום ובעלה
משיטת זו שנתארמלה משיטת
מואלת מכלל אב ומכלל בעל: **אלא**
הרי שמסר בו. כלומר לא צו
הכתוב לאלמנה ולגרושה מן השואלין
דהא כמי צוה) אס צית אישה נדרה
אישה יפירונו והרי אין אישה קיים
אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד
עכשיו הוא פירשו לן הכתובים אלא
משפט נודרת צית אביה ומשפט
נודרת צית אישה וזו שדורה דרך
משמסרה לשלוחין אין אני יודע
האך אני קורא צו אס צית אביה אס
צית אישה לפיכך צו כתוב זה ולמדך
אלה ולא נתקונה רשות לאב
במיתתו של בעל שצו אינו יכול להפר
אלמא לא הדרא למילתא קמייתא
דאילו נתארמלה מן האירוסין עד שלא
נמסרה לשלוחין תנן במסכת נדרים
(דף ע.) מת הבעל נתקונה רשות
לאב וילפינן לה מקראי: **אף אין נמי**
תינא. צמתניתין כי היא דקרינא ביה
דתינא לעיל(ט) הרי זו צמתן: **מאורסה**
ולא נשאה. נכנסה לחופה וע"פ
שלא נבעלה דאי נבעלה הא תנא ליה
צמולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא**.
תנן ולא תנן צו נכנסה לחופה:
בתני' האב אינו חייב במונות
בתו. בחייו. ובגמ' מפרש אמאי נקט
צית שמויה נשאי(ט) צרס צינא.
על שס שהיו יושבין שורות שורות
ככרס: **הבנים יירשו והבנות זיונו**.
שתי תקנות תקנו צ"ד בתנאי כמזה
הבנים יירשו כתובת בנין דכרין דתנן
צמתניתין (לקטן דף ע'ג:) בנין דכרין
דהויין ליכי מינאי אינו ירתון כסף
כתובתן יתר על חולקתון דעס
אחוקון והיינו הבנים יירשו כתובת
בנין דכרין. ולקמן צמעתין מפרשינן
לה מאי היא: **והבנות זיונו**. צנן
נוקבין די יהויין ליכי מינאי אינו
יהויין יתבן צבתי ומינתון מנכסי
עד דמיצברין או עד דתלקחון
לגוברין: **מה הבנים אין יורשין**.
כתובת תמן אלא לאחר מיתת אביהן

ואימא הני מיילי היכא דלא הדרא לני נשא. נראה לר"י דהכי
פריך מנ"ל דלייתר צית אביה למעוטי מסר האב לשלוחי
הבעל דלמא מרשייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נבעלה דאי לא כתב
אלא חד ה"א ה"מ היכא דלא הדרא לני נשא אכל הדרא לני נשא
אימא דתהדר אס למילתא קמייתא להכי

אליטריין קרא אתרינא ואכתי מסר
מנלן ואע"ג דהיכא דנבעלה קיס לן
דלא הדרא היינו משום דאשמי גופא
אכל לא נבעלה דאכתי צמולה היא
אימא דתהדר אמר רבא כר פסקה
תנא דבי רבי ישמעאל ואשמועינן
ללא הדרא והיינו לכל הפחות
כשנכנסה לחופה ולא נבעלה וגלי
קרא צבתיים וה"ה צכל מקום אס
כן אייתר חד מהיך קראי למסר
האב לשלוחי הבעל למפטרה מסקילה
הואיל ואשכחנא דלא הדרא מדתנא
דבי ר' ישמעאל סברא הוא דלא
הדרא צכל היך דאמעטי מסקילה
כגון מסר ולהכי נקט צמלמיה דתנא
דבי רבי ישמעאל מסר ומיהו קשה
לפי' זה דהיינו ילפינן מנדרים דלא
הדרא למילתא קמייתא נהי דגבי
נדרים לא הדרא היינו משום דגלי
לן קרא דכיון דילאה מרשות האב
שעה אחת שוב אין לו כח צו מ"מ
לענין סקילה היכי שייך לומר דלא
הדרא דאף ע"פ שצמנסה לחופה כיון
שלא נבעלה ונתאלמנה או נתגרשה
וחזרה ונתארמלה למה לא תהיה
צסקילה כיון שהיא נערה צמולה
מאורסה ואע"ג דילאה מרשות
האב מ"מ תהא כמו יתומה שאין
לה אב דהויא צסקילה כדאשכחנא
בגיוורת דמתני' ויש לומר דהא
פשיטא ליה דנשאה צמולה בעולה
חשונה בעולה ואין חילוק כלל
דנשואין משווי לה כבעולה לכל דבר
וכי היכי דבעולה פשיטא דלא הדרא
למילתא קמייתא לכל דבר ה"ה שאינה
בעולה ולא אצטריך דרשה דתנא
דבי רבי ישמעאל אלא לאשמועינן
ללא נימא כיון דלא נבעלה ונתאלמנה
או נתגרשה צטלו להו עס נשואין
מינה והוי כלא נשאת מעולם וכיון
דגלי לן קרא דהפרת נדרים דע"י
אלמנות וגרושין לא נתצטלו השואלין
כאילו לא הוו ה"ה לענין סקילה
וכיון דלא נתצטלו פשיטא דלא
הדרא למילתא קמייתא דחשונה ממש
כבעולה ומה שפ"ה דל"ג ה"מ דלא
קושיא היא ופירש נמי דאמתניתין
קא צעי קשה דאי אמתני' קא צעי
למה המתין כל כך וצחנס מוחק הני
מילי דיש נמי לפרשו צלשון צעיא
כמו ואימא:

היאך אני קורא בה. מתוך פירוש
הקונטרס משמע דאליטריין
ליה למגמר אס היא צרשתה האב אס
לאו כשהיא דרך וקשה לר"י דהא מלונות צית אביה נפקא וגמרינן
נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נתגרשה
אליטריין למילך מהכא: **ונדר אבמנה וגרושה מה תלמוד לומר**.
תימה דאליטריין לכדדרשינן צפרק צתרא דנדרים (דף פח:):
קל וחומר לבנים דעסקי באורייתא. ולקמן צפרק צתרא (דף קח:
ט) גבי אדמונן דפרין דעסקי צאורייתא ירית דלא עסיק
צאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפרך
דאין לנו לגזור לו מה שזכתה לו תורה אכל הכא קאמר דלא
מממרינן צאמו שעוסק צמורה ומפרסין ליה כדי שיעסקו צמורה:
כשהס

דהא אינון ירתון תנן והכי מפרש לה צס נחולין(ט) דהאי הבנים יירשו
אכתובת בנין דכרין קאי: **גב' חובה לזון הבנות**. תנאי כמזה
הוא: **אין נונין**. אפילו מזה אין כאן: **האמר בניס נמי מזה**.
ולא חובה: **אפילו מזה ליכא**. לא צבנים ולא צבנות: **איבעים**
אימא רבי מאיר והכי קאמר בו. כלומר בתו דנקט לאו למידק
הא צנו חייב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה צנו אי נקט אינו
חייב צמונות צנו הוא אמיינא צנו הוא דחובה ליכא מזה איכא
אכל בתו אפילו מזה ליכא להכי תנא אינו חייב צבתו
למימרה דמזה מיהא איכא ויה"ה לצנו דחובה מיהא ליכא:
דאפי'